

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 61. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167182233696/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

faa vel som alle hans Folk bleve paaagte Ed, og de so'r paa, at Skibet ikke tilhorte nogen Hoelaender, med den Reseruation i deres Tanker, at det tilhorte en tyff Kjaebmand, som var bosiddende i Amsterdam.

Saaledes tjente den unge A. sin Principal tro og redelig i nogle Aar, da Kjaebmanden paa sin Side ogsaa vilde være betænkt paa at holde sit Lofte. Han overtalte den unge A. til at gifte sig med hans Stuepige, som han, for at spare sin Kone en ubehagelig Opdagelse, var tjent med at stille sig ved, og lovede ham et Tusende Rigsdaler, hvormed han for egen Regning kunde begynde en liden Handel.

Med Glæde modtog A. dette Tilbud. Han blev Mand, Fader, Borger og Kjaebmand næsten paa én Gang og begyndte nu at drive sin Handel. Han havde ved Erfarenhed set, at der udfordres storre Summe end et Tusende Rigsdaler for at drive Smughandel med Estertryk, naar man ikke vil udsætte sig for paa én Gang at blive ruineret; han besluttede derfor at lade denne Handelsgren være urørt og overlade den til andre, der havde de heril fornødne Egenstaber.

Men snart mærkede han, at han ved at handle med indenlandske Vare hastig maatte gaa bag af Dansen. Han kunde ikke begribe Aarsagen dertil. Han forespurgte sig, og man svarede ham, at Fabrikkerne have lige saa vel som Kjaebmanden Tilbedelse til at sælge sine Vare i store og smaa Kvantiteter, at man paa en Fabrik, lige saa vel som i en Kræmbsob, kunde kjøbe en halv Alen Klæde, en Alen Baaud o. s. v., at sælgelig Fabrikken altid kunde sælge for lettere Pris end Kjaebmanden, og altsaa let tage al Væring fra den handlende. Han sulkede derover og tav, thi der var en Lov, som tilod det, hvilket han ikke kunde tykke.

„Saa moog da“, sagde A., „Fabrikkerne være uendeligen rige, ifør da en Del af dem ere anlagte uden for Byen, hvorved de spare Konsumtions-Afgift af deres behøvende Vare og mange andre Byrder, der trykke Kjaebstemanden?“ — „Langt fra,“ svarede hans Ven. „Nogle enkelte, som drives for en